

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **96572** (13) **U**
(51) МПК (2015.01)
B22D 7/00
B22D 47/00

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2014 09418	(72) Винахідник(и): Шумаков Володимир Федорович (UA), Злигорєв Віталій Миколайович (UA), Грачов Ігор Анатолійович (UA), Бугайов Олександр Миколайович (UA), Глинський Віталій Миколайович (UA), Гур'єв Андрій Анатолійович (UA), Чикота Ярослав Михайлович (UA)
(22) Дата подання заявки: 26.08.2014	
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 10.02.2015	
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 10.02.2015, Бюл.№ 3	(73) Власник(и): ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "НОВОКРАМАТОРСЬКИЙ МАШИНОБУДІВНИЙ ЗАВОД", вул. Орджонікідзе, 5, м. Краматорськ, Донецька обл., 84305 (UA)

(54) СПОСІБ ОДЕРЖАННЯ СИФОННИХ ЗЛИТКІВ

(57) Реферат:

Спосіб одержання сифонних злитків, при якому здійснюють збирання оснастки включає укладання на піддонні ливникової системи, подальше встановлення центральної та виливниць, а також подачу рідкого металу через центрову у виливниці із подальшою кристалізацією злитків. Після встановлення центральної на піддоння в кожній зоні піддоння одержання злитка максимальної висоти виконують встановлення проміжного піддоння та виливниці, а в кожній зоні піддоння одержання злитка меншої висоти - додаткового піддоння або декількох додаткових піддонів і надалі проміжного піддоння та виливниці.

UA 96572 U

Корисна модель належить до металургії при виробництві ковальських злитків, а саме - до способів розливання сталі сифоном.

Розливання сталі сифоном має переваги, пов'язані, зокрема з одночасним заливанням декількох злитків, поступовим підняттям металу у виливниці, а також застосуванням захисту дзеркала металу у виливниці.

Відомий спосіб сифонного розливання сталі, впроваджений на Новокраматорському машинобудівному заводі (далі - НКМЗ), для реалізації якого центровий ливник та виливниці встановлюють на масивній чавунній плиті із каналами (променями), в які укладають сифонну проводку. При заливанні метал із ковша поступає в воронку центрального ливника, звідки через зірочку розподіляється по сифонним каналах до виливниць для наступної його кристалізації в злитках [див. Металлургия стали: Учебник для вузов / Явойский В.И., Кряковский Ю.В., Григорьев В.П., Нечкин Ю.М, Кравченко В.Ф., Бородин Д.И. - М.: Металлургия, 1983. - 584 с. - С. 345-348].

Даний спосіб характеризується наступними ознаками:

- укладання на масивній чавунній плиті (піддонні) системи із вогнетривких матеріалів;
- встановлення на променевому піддонні центрального ливника (центральної), що приймає рідкий метал;
- встановлення виливниць;
- подача в центрову рідкого металу;
- кристалізація злитків у виливницях.

За сукупністю суттєвих ознак описаний спосіб одержання сифонних злитків є найбільш близьким аналогом (прототипом).

Недоліком даного способу є відсутність можливості одночасного одержання на одному піддонні злитків різної висоти з однієї марки сталі, що збільшує кількість технологічних операцій, знижує продуктивність розливання та підвищує собівартість злитків.

В основу корисної моделі поставлена задача - створити спосіб одержання сифонних злитків, що забезпечує підвищення продуктивності розливання з одночасним зниженням собівартості злитків.

Ця задача вирішується за рахунок технічного результату, що полягає в здійсненні одночасного одержання злитків різної висоти на одному піддонні.

Для досягнення зазначеного технічного результату при одержанні сифонних злитків виконуються наступні технологічні операції:

- укладання в променях піддоння ливникової системи із вогнетривких матеріалів відповідно до кількості злитків, що заливаються;
- встановлення на піддоння центральної, що приймає рідкий метал із ковша;
- встановлення в кожній зоні піддоння одержання злитка максимальної висоти проміжного піддоння та виливниці;
- встановлення в кожній зоні піддоння одержання злитка меншої висоти додаткового піддоння або декількох додаткових піддонів, а потім проміжного піддоння та виливниці (склад і кількість додаткових піддонів змінюється в залежності від кількості та рівнів висот злитків);
- подача рідкого металу із ковша в центрову та заповнення виливниць із урахуванням ефекту сполучених посудин;
- кристалізація злитків у виливницях із однаковим рівнем металу щодо рівня основного піддоння та різними абсолютними висотами злитків.

Відомий і заявлений способи мають наступні подібні ознаки: спосіб одержання сифонних злитків, при якому здійснюють збирання оснастки, що включає укладання на піддоні ливникової системи, подальше встановлення центральної та виливниць, а також подачу рідкого металу через центрову у виливниці із подальшою кристалізацією злитків.

Заявлений спосіб має такі відмітні ознаки: після встановлення центральної на піддоння в кожній зоні піддоння одержання злитка максимальної висоти виконують встановлення проміжного піддоння та виливниці, а в кожній зоні піддоння одержання злитка меншої висоти - додаткового піддоння або декількох додаткових піддонів і надалі проміжного піддоння та виливниці.

Склад оснастки кожного променя піддоння, зокрема кількість додаткових піддонів, визначається різницею у висоті злитків. Оптимальний висотний крок злитків становить 50 мм, а висота додаткових піддонів - 100 та/або 150 мм. Оптимальний набір різних за масою злитків на одному багатопроменевому піддоні визначається з урахуванням дискретності за висотою злитків.

Причинно-наслідковий зв'язок між сукупністю ознак, що заявляються, та технічним результатом полягає у такому.

За рахунок застосування при розливанні сталі додаткового піддоння або декількох додаткових піддонів, встановлюваних для одержання злитка меншої висоти, при одному рівні наповнення виливниць металом (за принципом сполучених посудин) висота залитого металу у виливницю відрізнятиметься на величину висоти додаткового піддоння або суму висот декількох додаткових піддонів. В результаті виконання заливання та наступної кристалізації металу у виливницях будуть одночасно одержані злитки різної висоти на одному піддонні з однієї марки сталі.

Зменшення кількості технологічних операцій, необхідних для заливання злитків різної висоти дозволяє підвищити продуктивність розливання сталі та знизити собівартість злитків.

Виключення із вищевказаної сукупності відмітних ознак хоча б однієї не забезпечує досягнення зазначеного технічного результату.

Заявлене технічне рішення не відоме з рівня техніки, тому є новим.

Суть корисної моделі більш повно розкривається за допомогою графічних матеріалів, де зображені на:

фіг. 1 - схема збирання оснастки для заливання злитків різної висоти на одному піддоні (вид зверху);

на фіг. 2 - переріз А-А на фіг. 1.

Збирання оснастки для одержання сифонних злитків виконували наступним чином.

На чотирипроменевому піддоні 1 (фіг. 1) виконали укладання ливникової системи 2 (фіг. 2) і встановили центрову 3. У двох зонах піддоння 1 (фіг. 1 і 2) (діагонально) розмістили проміжні піддоння 4 та виливниці 5 (фіг. 1) для отримання злитків максимальної висоти Н1 (фіг. 2).

У двох інших зонах піддоння 1 розмістили додаткові піддоння 6 для одержання злитків меншої (мінімальної) висоти Н2. На додаткові піддоння 6 встановили проміжні піддоння 4 із виливницями 7.

Для кристалізації злитків висотою Н1 і Н2 здійснили подачу рідкого металу в центрову 3 і надалі у виливниці 5 і 7 на висоту Н.

У виробничих умовах НКМЗ були реалізовані технологічні прийоми для одночасного одержання злитків вагою 14000 і 16000 кг зі сталі 08ГДНФ. В результаті технічного експерименту більш ніж у три рази досягнуто зниження витрат на вогнетривкі матеріали сифонної проводки в порівнянні із відомим традиційним способом сифонного розливання сталі.

Таким чином, при реалізації способу одночасного одержання сифонних злитків різної висоти на одному піддоні забезпечується підвищення продуктивності розливання з одночасним зниженням собівартості злитків.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Спосіб одержання сифонних злитків, при якому здійснюють збирання оснастки, що включає укладання на піддонні ливникової системи, подальше встановлення центральної та виливниць, а також подачу рідкого металу через центрову у виливниці із подальшою кристалізацією злитків, який відрізняється тим, що після встановлення центральної на піддоння в кожній зоні піддоння одержання злитка максимальної висоти виконують встановлення проміжного піддоння та виливниці, а в кожній зоні піддоння одержання злитка меншої висоти - додаткового піддоння або декількох додаткових піддонів і надалі проміжного піддоння та виливниці.

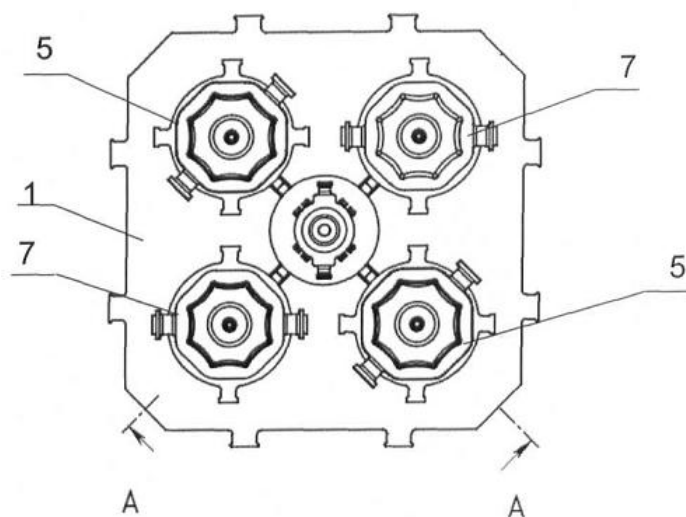

Fig. 1

A - A

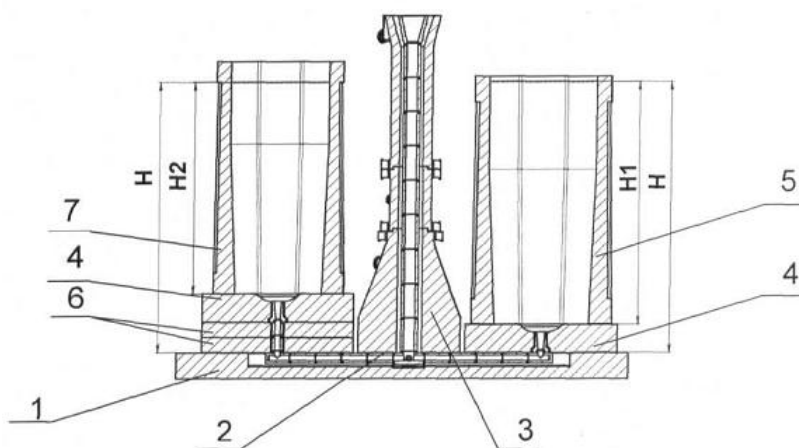

Fig. 2

Комп'ютерна верстка Л. Бурлак

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601